

Geluidsscherm langs de A10 *Teun van Dijk*

Dit stuk is een vervolg op het eerder met Martin Melchers gepubliceerde artikel in De Gierzwaluw nr. 1, 2010. Allebei hadden we intensief contact met dhr. J. Walters. Dhr. J. Walters heeft in de periode 1992-1999 jaarlijks de broedvogels van het Rembrandtpark en het aangrenzende talud van de A10 tussen Cornelis Lelylaan en Jan Evertsenstraat geïnventariseerd.

Langs de parallel lopende Nachtwachtlaan en Staalmeesterslaan staan inmiddels imposante platanen als straatboom, die een vloeiende overgang vormen tussen het talud van de A10 en het Rembrandtpark. Langs beide lanen staan torenflats met ernaast een parkeergarage, waarvan de daken een onderdeel van het Rembrandtpark uitmaakt. Om die reden zijn die daken geheel beplant. Elk garagedak heeft zijn eigen aankleding gekregen met beplanting in een eigen kleur, daarmee vormen die parkeerdaken als het ware een schilderspalet van Rembrandt, die zijn naam aan het park heeft gegeven.

Bij de Postjesweg en de Jan Evertsenstraat heeft het talud een 'oor' gekregen, in het ene geval met een torenflat en in het andere geval met het huidige Leonardohotel (voorheen Ramadahotel / Getronics / AMRObank) en een dependance van de Hotel-school Den Haag.

Situatie bij onderdoorgang A10 met geluidsscherm en beplanting

De Gierwaluw

<i>Broedvogelaantallen na plaatsing van de geluidsschermen in 2005</i>						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Havik						
Bosuil						1
Houtduif	6	5	10	13	7	6
Holenduif			1			1
Winterkoning	9	5	6	11	8	6
Roodborst	3		5	4	6	1
Heggenmus	2		3	3	3	2
Merel	8	4	11	14	8	9
Zanglijster			1			1
Zwartkop	2	1	2	1	2	3
Tuinfluit				1		
Tijftjaf		1	2	1	3	5
Koolmees	7	2	5	9	4	5
Pimpelmees	5	4	1	5	2	3
Staartmees		1	1	1	1	1
Boomkruiper	1				1	
Zwarte kraai			1	2	2	1
Kauw						3
Ekster			5	8	2	5
Gaa			1	1		
Vink		1	2	1		1
Groenling						
aantal						
territoria	43	24	57	75	49	54

In 2005 kreeg de A10 ter plaatse een hoog geluidsscherm, hiervoor moest de beplanting van het talud wel de nodige offers brengen, maar in de loop der jaren is alles weer helemaal terug gegroeid als voorheen. Alleen het oor bij de Jan Evertsenstraat heeft geen geluidsscherm gekregen.

In de tijd van de waarnemingen van dhr. Walters was er dus geen sprake van een geluidsscherm, maar wel van een volgroeide taludbeplanting. Langs de rand van de weg stond een houten beschotting tot ongeveer 1 m hoog.

Als we het resultaat van de jaren van dhr. Walters bekijken was de belangstelling van vogels voor dit talud heel beperkt. Toch stonden er flinke bomen waarvan een aantal hoog begroeid met klimop (zie foto) en met veel ondergroei. In deze klimopbomen

HET EFFECT VAN EEN GELUIDSCHERM OP (BROED)VOGELS *De Gierzwaluw*

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
				1	1	1	1
9	11	11	9	12	13	17	5
		1		2		2	
8	4	8	8	7	10	11	7
4	1	6	2	3	3	4	
4	3	1	6	2	4		8
12	12	9	11	6	6	11	8
				1		1	
3		1	4	3		2	2
		2					
2	8	3	3	2	1		
6	3	5	8	4	6	4	5
1	2	1	1	3	2	4	1
		1	2	1	1	1	
	1		2	2	1		1
2	1	1	3	2	3	1	1
7	4	10	6	4	7	6	13
4	4	6	8	6	6	6	5
		1		1	2		
1	2	1	3	2	1	7	4
63	56	68	76	64	67	78	61

Waarnemingen van Dhr. J. Walters

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2005
Houtduif		1	1	1		2			G
Winterkoning	1			2	2			1	E
Heggenmus	1		1	1					L
Roodborst			1	3		2	3		U
Merel	1		2	3	3	1	1		I
Zwartkop							1		D
Tijftjaf		1			1				S
Koolmees			1				1		S
Pimpelmees					1				C
Staartmees						1			H
Groenling		1	1						E
									R
totaal aantal									M
territoria	3	3	7	10	7	6	6	1	

vinden tegenwoordig diverse paartjes Kauwen en een enkel paar Holenduiven en mezen een nestplaats.

De aanleg van het geluidsscherm had wel gevolgen voor de aanwezige beplanting. Vooral de fundatie van dat scherm vroeg ruimte, maar daarnaast ook werkruimte om e.e.a. te plaatsen. In het eerdere artikel waren de twee jaren na het plaatsen van het scherm ter vergelijking meegenomen, maar de sporen van die aanleg waren toen nog duidelijk zichtbaar. Daarna zou de beplanting haar plek weer opeisen. De tabel over de jaren na de plaatsing van het geluidsscherm gaat dan ook een heel ander beeld opleveren van de broedende vogels in dat talud, zowel in aantal broedparen als in soortensamenstelling.

We kunnen aan de hand van deze tabel constateren dat de broedvogelpopulatie na het plaatsen van het geluidsscherm duidelijk is veranderd. Het aantal soorten is toegenomen en het aantal broedparen is aanzienlijk gestegen. Zelfs de vestiging van een paartje Havik in dit gebied heeft geen direct zichtbaar effect op die broedvogelpopulatie te zien gegeven. Die Haviken slaan vaak Stadsduiven die zich vooral rond de onderdoorgangen van de A10 ophouden en daar nestelen.

Dat het geluid van zingende mannetjes in het talud nu niet meer direct overstemd wordt door het passerende verkeer op de A10 heeft voor de vogelwereld dus een duidelijk positief effect gekregen. Dat is in de resterende taludstrook langs de A10 ter

hoogte van het Leonardohotel dan ook duidelijk vast te stellen. Daar komt nauwelijks een vogel tot broeden.

Helaas is het nestelen van de Havik in 2019 geen succes geworden door verstoring ten gevolge van het verblijf van een dakloze in de buurt van het nest.

Uit de tabel met de aantallen broedgevallen van 2006 en later kunnen we het volgende concluderen.

De Houtduif gaf een gestage stijging te zien, totdat vorig jaar de populatie aanzienlijk naar beneden duikelde (ten gevolge van een in de nabijheid verblijvend paartje Slechtvalken?).

De Holenduif is een onregelmatige broedvogel geworden, die pas verscheen na het plaatsen van het scherm.

De Winterkoning is duidelijk toegenomen door herstel van de vegetatie, met name van de ondergroei.

De Roodborst is een vaste broedvogel geworden en vertoont een lichte toename.

De Heggenmus werd broedvogel met gemiddeld drie broedparen, maar ontbreekt de laatste twee jaar.

De Merel is flink toegenomen.

De Zanglijster is een onregelmatige broedvogel, die voor het geluidsscherm geheel ontbrak.

De Zwartkop vertoont een lichte toename ten opzichte van de schermloze periode.

De Tjiftjaf werd vaste broedvogel met in 2013 zelfs acht paar, daarna zien we afname en de laatste twee jaar zelfs geen enkel broedgeval. In het Rembrandtpark zelf zien we in deze laatste drie jaren ook terugloop.

De Staartmees werd min of meer vaste broedvogel.

De Pimpelmees is een vaste broedvogel met een wat golvend aantal paren.

Ook *de Koolmees* is vaste broedvogel geworden met een licht golvend aantal paren.

De Boomkruiper is een onregelmatige broedvogel.

De Ekster is vanaf 2008 broedvogel geworden met gemiddeld zes paar.

De Gaai is een sporadische broedvogel in het talud.

De Vink is een nieuwe broedvogel geworden met de laatste 2 jaar een duidelijke toename.

Literatuur:

J. Walters; De broedvogelstand van het Rembrandtpark te Amsterdam (Overtoomse Veld). Maart 1996.

J. Walters, 1996: een vijfde jaar broedvogel-inventarisatie in het Rembrandtpark te Amsterdam (Overtoomse Veld) November 1996.

J. Walters; 1997: een zesde jaar broedvogel-inventarisatie in het Rembrandtpark te Amsterdam (Overtoomse Veld) December 1997.

J. Walters; 1998: een zevende jaar broedvogel-inventarisatie in het Rembrandtpark te Amsterdam (Overtoomse Veld) Januari 2000.

J. Walters; 1999: een achtste jaar broedvogel-inventarisatie in het Rembrandtpark te Amsterdam (Overtoomse Veld) Januari 2000